

SİYASİ AHLAK REFORMU TEMİZ SİYASET BELGESİ



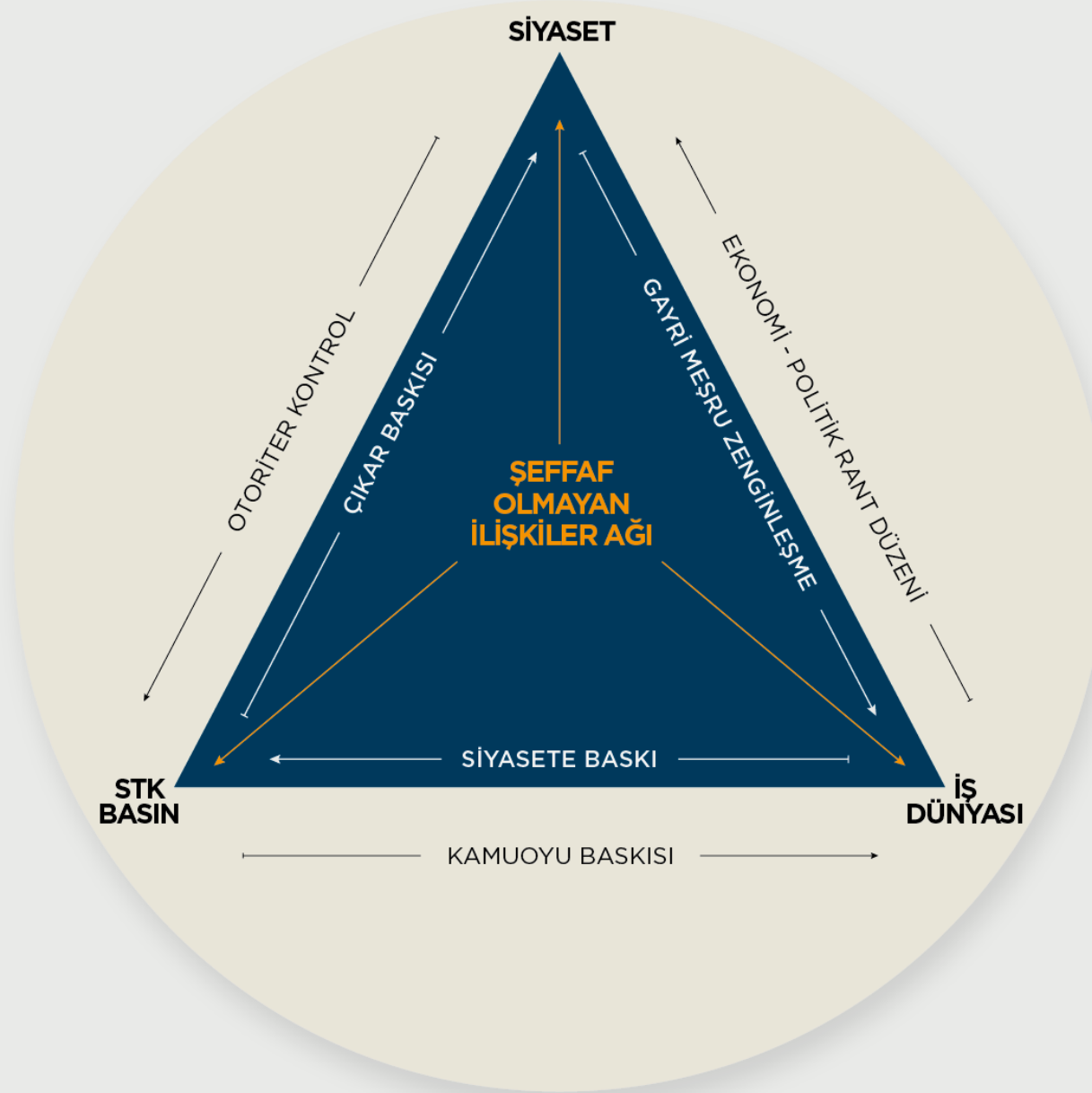
GELECEK
PARTİSİ

SİYASİ AHLAK REFORMU TEMİZ SİYASET BELGESİ

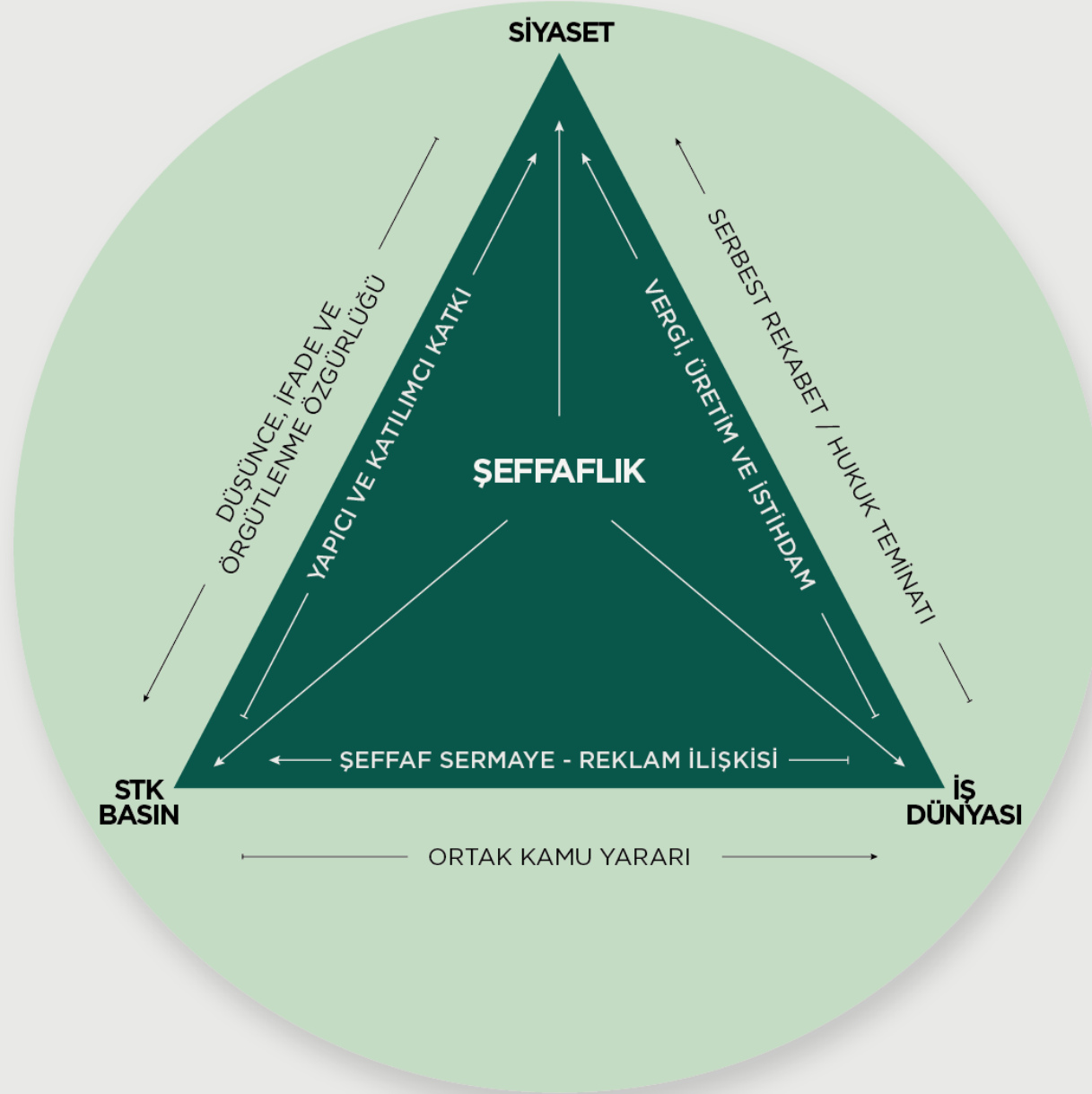


**TEMİZ SİYASET REFORMU İÇİN
165 TEMEL ADIM**

OTORİTER YOLSUZLUK DÜZENİ



KAPSAYICI DEMOKRATİK HUKUK DÜZENİ



KAMU MALİYESİ VE PARA POLİTİKASI: VATANDAŞLARIN DEVLETE EMANETİ

- MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI
- BÜTÇE HAKKI: TEMEL VATANDAŞLIK İLKESİ
- KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE: KALICI EMEK BARIŞI
- VERGİ TEŞVİKLERİ VE İSTİSNALARI: ADİL VE ŞEFFAF KAYNAK DESTEĞİ
- MALİ ŞEFFAFLIK: YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİNİN ÖN ŞARTI
- BİLGİ EDİNME HAKKI: ŞEFFAFLIĞIN ENFORMATİK ALTYAPISI
- KAMU MALİ YÖNETİMİNİN DENETİMİ: ETKİNLİK, ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK
- PARA VE KUR POLİTİKASI: TCMB VE BAĞIMSIZ KURUMLAR





MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI

1. Daha adil bir gelir paylaşımının sağlanması için vergi ve harcama politikalarını **kamuda tasarrufu** merkeze alarak yeniden gözden geçireceğiz.
2. Sosyal barışın ve istikrarın sağlanması için temel **sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler**den bütün vatandaşlarımızın eşit koşullarda yararlanabilmesini sağlayacak, yoksullukla mücadeleyi önceleyen harcamaların kamu bütçesi içindeki payını artıracacağız.

MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI

3. Kamu yatırımlarında **yolsuzlukla mücadeleyi, şeffaflığı ve hesap verebilirliği** merkeze alan hukuki altyapıyı kuracağız.
4. Belli sektörleri odağa alan, **hedefe yönelik yatırımlara** öncelik vereceğiz. Yatırım kararlarında, ilgili sektörlerdeki ihtiyaçları, sosyal faydayı, finansman kapasitesini ve verimliliği esas alacağız.



MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI



5. İktisadî faaliyetin canlı, büyümenin güçlü ve olumlu olduğu dönemlerde dengeleyici maliye politikaları, şartların olumsuz olduğu dönemlerde ise destekleyici maliye politikaları uygulayacağız. Bu amaçla yeni bir **Kamu Maliyesi Strateji Belgesini** hazırlayacak ve tüm unsurları çok iyi belirlenmiş **Uyarlanabilir Mali Kural** uygulamasına geçeceğiz.

6. Kamu borç stokunun seviyesinin ve kompozisyonun sağlıklı olmasını ve güçlü nakit rezervi tutulmasını sağlayacağız. Herhangi bir nedenle alınan **geçici mali genişleme önlemlerinin, kalıcı hale gelmesine** müsaade etmeyeceğiz.

MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI

7. Ekonomik büyümeyi ve kalkınmayı destekleyecek, **adil, sade, tarafsız, şeffaf ve hesap verebilir** bir vergi sistemi oluşturacağız.
8. Etkinliği artırılacak vergi idaresi sayesinde hem hane halkı hem de iş dünyası üzerindeki vergi yüklerini kademeli olarak hafifletecek, ülke içerisinde farklı kurumsal uygulamalar nedeniyle bireysel ve kurumsal yanlış yönetime sebep olan mevzuat uygulamalarını sonlandıracak, **istihdam ve üretim dostu** bir vergi politikası takip edeceğiz.

MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI



GELECEK
PARTİSİ

9. Vergi yükünü ekonomimizde **sermaye birikimini, uluslararası rekabeti, ekonomik büyümeyi** ve ekonominin üretken kapasitesini, **işgücüne katılımını** engellemeyecek düzeyde tutacağız.

10. Vergi mevzuatının vatandaşlarımız ve şirketlerimizce rahatlıkla **anlaşılabilir** olması sağlanacak, aynı durumda olan her bir gerçek ve tüzel kişi **aynı şekilde** vergilendirilecektir.

MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI

11. Vergiler iktisadî birimlerin ve işletmelerin **sağlıklı karar almasını** engellemeyecek, vergi mükelleflerimiz, vergilerden ve nasıl uygulandıklarından **haberdar** olacaklardır.

12. Vergi tahsilâtının maliyetini hem kamu hem de vergi mükellefi için en aza çekmek amacıyla **vergi idaresinin etkinliğini arttıracak** ve toplam yükü arttırmadan verginin **tabana yayılmasını** sağlayacağız.

MALİYE POLİTİKASI: KAMU GELİRLERİNİN ÜRETKEN VE ADİL KULLANIMI

13. Vergi idaresinin dağınık ve verimsiz yapısı güncelleyecek, veri güvenliği ve vergi mükelleflerinin **mahremiyetlerini** önceleyeceğiz.

14. Her bir vatandaşımıza **ödeyebileceği** kadar, yani **ekonomik gücü kadar** bir vergi uygulayacak ve vergi tutarı, vergi tarihi ve nasıl ödeneceği gibi hususların vatandaşlarımız ve şirketlerimiz için açık ve belirli olmasını sağlayacağız.

BÜTÇE HAKKI: TEMEL VATANDAŞLIK İLKESİ



15. Meclis bilgisi ve onayı dışında **bütçe üstü harcama** ve **kompozisyon değişikliklerine** son vereceğiz.

16. Son yıllarda zayıflama eğiliminde olan **Bütçe Hakkına katılım** sürecini yeniden güçlendirerek, bütçeleme sürecine başta sivil toplum örgütleri olmak üzere toplumun ilgili tüm kesimlerinin aktif katılımını sağlayacağız.

BÜTÇE HAKKI: TEMEL VATANDAŞLIK İLKESİ



17. Bütçe hedeflerini, bağımsız paydaşlarla istişare halinde tespit ederek, makroekonomik tahminler çerçevesinde **orta vadeli plan** ve **programlar** olarak belirleyeceğiz.
18. Kamu bütçesini **güvenilir ve gerçekçi** olacak şekilde hazırlayacak, gerçekleştirmelerin onaylanan bütçe ile uyumlu olmasını sağlayacağız.

BÜTÇE HAKKI: TEMEL VATANDAŞLIK İLKESİ



19. **Risk analizlerini** bütçe tasarılarının parçası haline getireceğiz.
20. **Program** ve **performans tabanlı bütçeleme** sistemlerini güçlendireceğiz.
21. Sermaye yatırımlarını ve bu yatırımların finansman koşullarını **rasyonalize** edecek ve ihtiyaçlara göre önceliklendireceğiz.

KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE: EMEK BARIŞI

22. İşgücü piyasasında öncelikle işçi ve işveren üzerindeki vergi ve sosyal güvenlik yüklerini azaltacağız. Kayıt dışı işçi çalıştırmanın ekonomik değerini ortadan kaldıracacağız.

23. **Emek barışı** ilan ederek kayıt dışı çalışan ve çalıştıranların beyan yoluyla sistem içine girmesini sağlayacağız.



KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE: EMEK BARIŞI



24. Emek barışı süresi sonunda beyanda bulunmayan ve kayıt dışı istihdama devam edenlere uygulanacak cezaları arttıracak caydırıcı hale getireceğiz. Emek barışı süresi sonunda **kayıt dışı istihdam denetimlerini arttıracak** ve yerinde denetimin yanı sıra dijital çapraz denetimi de hayata geçireceğiz.

25. Çalışanların **sendika ve örgütlenme haklarını** teşvik edeceğiz.

KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE: EMEK BARIŞI

26. Kayıt dışını engellemek adına her sektördeki yerli ve yabancı sermayeli yatırımların artırılmasına yönelik olarak **yatırım ortamını iyileştirmeye** yönelik düzenlemeleri acilen gerçekleştireceğiz.

27. İşgücü piyasasında çalışanların kazanılmış haklarını koruyan, kişilerin çalışma hayatı dışındaki özel yaşamı ile dengesini kurabileceği esnek istihdam olanakları sunan, **prim yatırmayanları değil primlerini ödeyen** işverenleri destekleyen bir çalışma hayatı, işgücü piyasası ve sosyal güvenlik altyapısını oluşturacağız.

KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE: EMEK BARIŞI



28. Çalışma hayatını; **işgücü piyasalarına katılımı, verimlilik artışını, kayıtlılığı, nitelik geliştirmeyi ve sürekli eğitimi** özendirici şekilde geliştireceğiz.

29. Çalışma hayatının **insan onuruna yaraőır iő prensibi** esas alınarak düzenlenmesini, çalışanlara günün gerekliliklerine uygun nitelik ve becerilerin kazandırılmasını sağlayacağız.

VERGİ TEŞVİKLERİ VE İSTİSNALARI: ADİL VE ŞEFFAF KAYNAK DESTEĞİ

30. Yıllardır devam eden teşvik ve istisnalardan kamu yararı olmayanları, kişiye veya kuruma özel olanları hemen veya vadesi geldiğinde ortadan kaldıracacağız.

31. Bir plan dahilinde teşvik ve istisna tutarlarının vergi gelirlerinin belli bir yüzdesini aşmamasını kanuni teminat altına alacağız.

VERGİ TEŞVİKLERİ VE İSTİSNALARI: ADİL VE ŞEFFAF KAYNAK DESTEĞİ

32. Vergi reformu kapsamında vergi teşvik ve istisnalarını **kişiyeye** ve **kuruma özel** olmaktan çıkarıp, aynı durumda olan gerçek ve tüzel kişilerin hepsini kapsayacak adil bir hale getireceğiz.

33. Vergi teşvikleri ve istisnalarının vatandaşlar tarafından incelenebilmesi amacıyla verileri tüm detaylarıyla yayınlayacağız.

VERGİ TEŞVİKLERİ VE İSTİSNALARI: ADİL VE ŞEFFAF KAYNAK DESTEĞİ

34. Teşvik ve istisnalarda iç denetim ve kontrol sistemlerini güçlendireceğiz.
35. Yatırıma ve kuruma özel uygulamalar gerektiği hallerde öngörülen **kamu yararının** tüm fizibilitesinin önceden şeffaf bir şekilde paylaşılmasını sağlayacağız.
36. Teşvik ve istisnaların hazırlanma aşamasından uygulanmasına etkinliği, şeffaflığı ve hesap verebilirliği temel alan bir yaklaşımı benimseyeceğiz.

MALİ ŞEFFAFLIK: YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİNİN ÖN ŞARTI



37. Mali raporların, mali tahmin ve bütçeleme süreçlerinin, **risk analizleri** yapmak suretiyle kalitesini artıracaktır.

38. **Muhasebe, raporlama, istatistik ve bilgi sistemleri** altyapısını güçlendirecek adımlar atacağız.

39. Mali raporlamaları **tüm kamu işletmelerini** kapsayacak şekilde genişleteceğiz.

MALİ ŞEFFAFLIK: YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİNİN ÖN ŞARTI



GELECEK
PARTİSİ

40. Kamu **arsa ve arazilerinin**, yer altı **doğal kaynaklarının** tam piyasa değeri ile kamu bilançosunda gösterilmesini sağlayacağız.

41. **Kamu-Özel İşbirlikleri** dâhil tüm koşullu yükümlülükleri merkezi olarak takip edip muhasebeleştireceğiz.

42. Ekonomik ve mali performansın halkımızca daha iyi anlaşılmasını sağlayacak şekilde **bütçe sunum formatları** hazırlayacağız.

MALİ ŞEFFAFLIK: YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİNİN ÖN ŞARTI



43. Yerli ve yabancı **bağımsız makroekonomik tahminleri** de bütçe sürecinde dikkate alacağız.

44. Ayrıntılı **mali risk raporlarını** yayımlayarak, her bir belediye ve kamu idaresinin ayrı ayrı mali tablolarının anlaşılır şekilde kamuoyu ile paylaşılmasını sağlayacağız.

45. **TBMM'nin KİT'ler üzerindeki denetimini** daha etkin hale getireceğiz.

BİLGİ EDİNME HAKKI: ŞEFFAFLIĞIN ENFORMATİK ALTYAPISI



46. Bilgi edinme kanununda gerekli değişiklikleri yaparak, **ticari ve devlet sırrı kavramlarının kapsamını yeniden belirleyip** bilgiye ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

47. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nda gerekli değişiklikleri yaparak **uygulamanın etkinliğini artıracak araçları** oluşturacağız.

KAMU MALİ YÖNETİMİNİN DENETİMİ: ETKİNLİK, ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK



48. **İç denetim ve kontrol** sistemlerini güçlendireceğiz.
49. Kamu mali yönetiminin **yapısını ve işleyişini** günümüz dünyasına uygun hale getirmek için gözden geçireceğiz.
50. Bütçelerin hazırlanma aşamasından uygulanmasına **etkinliği, şeffaflığı ve hesap verebilirliği** temel alan bir yaklaşımı benimseyeceğiz.

KAMU MALİ YÖNETİMİNİN DENETİMİ: ETKİNLİK, ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK

51. Tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolünü düzenleyen Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun eksikliklerini gidererek, katı ve kesin bir şekilde uygulayacağız.



PARA VE KUR POLİTİKASI: TCMB VE BAĞIMSIZ KURUMLAR



52. Para politikamızın temel amacı fiyat istikrarına sürdürülebilir bir biçimde ulaşmak ve finansal istikrarı gözetmek olacaktır. Para politikamız **fiyat istikrarını** sağlarken finansal **sürdürülebilirliği** de ikincil bir hedef olarak gözetecektir.

53. Para politikası rejimimiz **Enflasyon Hedeflemesi Rejimi** olacaktır.

PARA VE KUR POLİTİKASI: TCMB VE BAĞIMSIZ KURUMLAR



54. **TCMB'nin araç ve operasyon bağımsızlığı** hiçbir hal ve şart altında siyasi müdahalelere açık olmayacaktır. Merkez Bankası bağımsızlığı aynı zamanda hesap verme yükümlülüğünü de beraberinde getirecektir.

55. TCMB'nin uygulamalarında şeffaflıktan uzak ve güven sarsıcı hiçbir husus yer almayacaktır.

PARA VE KUR POLİTİKASI: TCMB VE BAĞIMSIZ KURUMLAR



56. Fiyat istikrarına olan bağlılığımızın bir göstergesi olarak, enflasyon hedefinin tutturulamaması nedeniyle **iki dönem üst üste hükümete mektup yazmak zorunda kalan TCMB Başkanının, TBMM ihtisas komisyonunun nitelikli oy çoğunluğu ile görevinden alınabilmesi yönünde bir uygulamayı yürürlüğe sokacağız.**

57. TCMB ile reel sektörün ve finansal kesimin ilişkisi güçlendirilecektir. Söz konusu koordinasyonu güçlendirmek amacıyla **TCMB Para Politikası Kurulu'na finansal ve reel sektörü temsilen oy hakkına sahip bağımsız iki üye eklenecektir.**

PARA VE KUR POLİTİKASI: TCMB VE BAĞIMSIZ KURUMLAR



58. Finansal sektöre ilişkin düzenleme ve denetleme yetkileri TCMB bünyesinde birleştirilecektir. Makro ihtiyati politika araçlarının bir araya toplanmasını sağlamak amacıyla **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu TCMB kurumsal çatısı altına taşınacaktır.**

59. TCMB bünyesinde Para Politikası Kurulu'nun yanı sıra **Finansal İstikrar Kurulu** oluşturulacaktır.

60. Fiyat istikrarı ve finansal istikrar bilincini güçlendirmek amacıyla etkin bir iletişim politikası izlenecektir.

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ



GELECEK
PARTİSİ

- İSRAF: KAMU GÜCÜNÜN ÖZEL ÇIKARLAR İÇİN KÖTÜ KULLANILMASI
- RÜŞVET: YOLSUZLUĞUN NİHAİ MUAMELESİ
- BÜTÇE DIŞI FONLAR VE VARLIK FONU: DENETİM-DIŞI KAMU KAYNAK KULLANIMI
- İTİBAR YOLSUZLUĞU: KAMU KAYNAKLARINI ŞAHSİ İTİBARA ARACI KILMA
- DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
- YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ



GELECEK
PARTİSİ

61. Kamuda israf, gereksiz harcama ve gösterişe asla izin verilmeyecek, **büyük harcamalar gerektiren bina, makam ve mevki harcamaları, açılış karşılama ve uğurlama törenleri gibi uygulamalara son vereceğiz.**

62. Güvenlik seviyesi üst düzeydeki istisnai bazı görevler hariç olmak üzere, **Bakanlık kurum ve kuruluşlardaki en üst seviyedeki bürokratlar dahil makam aracı ve makama tahsisli lojman uygulamalarına son vereceğiz.**

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ



GELECEK
PARTİSİ

63. Kaynaklarımız verilen kamu kaynaklı üretim ve **hizmetin kalitesini ve teknolojisini yükseltecek, istihdamı ve rekabeti arttıracak ve kamu hizmetine ulaşımı kolaylaştıracak** alanlara yönlendireceğiz.

64. Emek ve kaynak israfına yol açan bütün kurumsal yapılarda ciddi bir dönüşüm ve sadeleştirmeyi hayata geçireceğiz.

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ

65. Aynı işlerin farklı bakanlıklar ve kurumlar tarafından yapılmasını engelleyeceğiz. Birden fazla Bakanlığı ilgilendiren konuların koordinasyon ve sonuçlandırılması görevini tek Bakanlığa vererek, vatandaşlarımızın ve işletmelerimizin farklı Bakanlıklarla muhatap olmalarına son vereceğiz.



KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ



66. Mal bildiriminde bulunma yükümlülüğüne sahip kesimler genişletilerek başta **tüm siyasi partilerin genel merkez yöneticileri, il başkanları ve ilçe başkanları ile tüm sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri** için mal bildiriminde bulunma zorunluluğunu getireceğiz.

67. Mal bildiriminin **5 yıllık yenileme süresi 2 yıla düşürülerek, her dönem mal bildirimleri mukayeseli olarak incelenecek** ve kaynağı açıklanamayan gelir artışları için her türlü müeyyide tavizsiz bir şekilde uygulayacağız.

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ



68. Örtülü bir rüşvet uygulamasına dönüşme riski barındıran **hediyeleşme** kesin bir düzene kavuşturulacaktır.

69. Bu çerçevede, kamu görevlilerinin sembolik değer barındıranlar dışında hediye kabulleri yasaklanacaktır.

70. Uluslararası devlet temsillerinde alınan ve takdim edilen hediyeler **100 doları aşmayacaktır**. Herhangi bir gerekçe ile bu değeri aşan hediyeler görev süresi dolduğunda hazineye intikal edecektir.

KAMU KAYNAKLARININ KULLANIMI: ZİHNİYET VE AHLAK DEVRİMİ

71. Yukarıda sayılan gerekçelerle, başta **Türkiye Varlık Fonu** olmak üzere bütçe dışı nitelik kazanmış olan tüm uygulamaları sonlandıracağız.



GELECEK
PARTİSİ

İTİBAR YOLSUZLUĞU: KAMU KAYNAKLARINI ŞAHSİ İTİBARA ARACI KILMA

72. Partimizce kamuya ait kaynaklar ile inşa ve imar edilecek hiçbir **bina, tesis ve komplekse görevi ne olursa olsun hayatta olan siyasilerin ve bürokratların** adı verilmeyerek, bu tür **itibar yolsuzluklarına** son vereceğiz.



DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

73. **Kamu İhale, Enerji Piyasası Düzenleme, Bilgi Teknolojileri ve İletişim, Rekabet, Sermaye Piyasası vb. tüm kurum ve kurulların gerçek anlamda bağımsız olmalarını sağlayarak, tarafsız, rekabetçi, etkin ve güvenilir piyasa oluşumunun önündeki engelleri kaldıracacağız. Kurullarda özel sektörü temsilen üye** bulunmasını temin edeceğiz.

74. Kurum ve kurullara yapılacak **atamalar ile denetimlerinde TBMM'nin daha belirleyici ve etkin** olmasını sağlayacağız.

75. Çıkar çatışmalarının ve etik sorunların oluşmasına kesinlikle müsaade etmeyeceğiz.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



GELECEK
PARTİSİ

76. Şehir karar mekanizmalarına sivil toplumun aktif katılımını arttıracak modeller kullanılacak, yerel yönetimlerde **karar alma ve uygulama süreçleri katılımcı ve tamamen şeffaf hale** getirilecek, **şehirden yaşayan insanların genelini etkileyecek büyük ölçekli projeler halkoylamasına** sunulacaktır.

77. Ülke, bölge, alt bölge, şehir ve mahalle ölçeğinde planlama esasları yeniden belirlenecek, en büyük ölçekten en küçük ölçeğe kadar dinamik şehir ve bölge bilgi sistemlerine entegre bir planlama yaklaşımı belirleyerek, **imar planı değişiklikleri parsel bazlı olmaktan çıkarılarak bölge bazlı** hale getireceğiz.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



78. Partimiz olgun bir demokratik ve rasyonel yaklaşım çerçevesinde yerel ve merkezi yönetim arasında bir çatışma değil, hizmetlerde tamamlayıcılık ve kararlarda yönetim bütünlüğünün mümkün olduğuna inanmaktadır. Vatandaşlarımızın kamu hizmetlerini denetleyebilmesinin en kısa ve etkin yolu hizmetlerin yerel boyutunun artmasından geçmektedir. Merkezi yönetimden aktarılan kaynakları gözden geçirerek **mali yerelleşme** alanlarını tespit edeceğiz.

79. Yerel yönetimlerin mali ve idari kapasitelerinin artırılmasını sağlayacağız.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



GELECEK
PARTİSİ

80. Yerel ihtiyaçlar, kamu hizmetinin kalitesi ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde **idarelerin rollerini yeniden** tanımlayacağız.

81. Ayrıca **yerel yönetimlerin mali tablolarının ve performanslarının ayrı ayrı ve konsolide** olarak kamuoyu ile paylaşılmasını sağlayacağız.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



82. Yerel yönetimlerin **çevre** ile ilgili hususlarda çok hassas, katılımcı ve vizyon sahibi olmalarını sağlayacağız. Başta imar planları olmak üzere, çevreyi ve şehirlerimizi ilgilendiren başlıklarda sahici bir katılımcılık sağlanacak, merkezi yönetimden alınan kapasite ve kaynak eşgüdüm içerisinde hayata geçireceğiz.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



83. Somut ve somut olmayan **kültürel mirasın** tespiti, korunması ve günümüz kentleşmesi ile etkileşime geçecek şekilde yeniden işlevlendirilmesi ve hayatiyet kazanmasını öncelikli olarak ele alacağız. Şehirlerimizin kültürel mirasını kentsel gelişme ile doğrudan irtibatlandırarak ve koruyarak kullanma anlayışını yaygınlaştıracak politikalar geliştireceğiz.

YEREL YÖNETİMLER VE ŞEHİRCİLİK: YENİ BİR UMRAN ZİHNİYETİ



84. Çevreyi ve doğal kaynakları koruma ve geliştirme odaklı, **çevresel korumayı tüm politikaların merkezine alan**, çevre bilincini önceleyen, sahip olduğumuz ekolojik ve biyolojik çeşitliliği koruyup geliştirmeyi hedefleyen bir anlayış ve yaklaşımı esas alacağız.

85. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporlarının hazırlanma süreçleri ile ÇED raporu gereken ve gerekmeyen yatırım konuları yeniden belirlenerek, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleri ile doğal çeşitliliğin korunması ve yaşanabilir bir çevre hedefi arasında uyumsuzluğa müsaade etmeyeceğiz.

HAKSIZ KAYNAK TRANSFERİNE SON VERİLMESİ: KAMUNUN ZENGİNLEŞME ARACI OLMASININ ENGELLENMESİ

- KAMU İHALELERİ: İSTİSNASIZ, ŞEFFAF VE REKABETÇİ DÜZEN
- İMAR KANUNU: ÇEVRE VE ŞEHİR KÜLTÜRÜNÜ TAHRİP EDEN RANTIYE DÜZENİNE SON
- KAMU – ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ:GELECEK NESİLLERİ BORÇLANDIRMAYA SON
- TEŞVİKLER: YANDAŞA DEĞİL ÜRETKEN EKONOMİYE VE AR-GE'YE DESTEK

KAMU İHALELERİ: İSTİSNASIZ, ŞEFFAF VE REKABETÇİ DÜZEN



86. Kamu harcamalarının önemli bir kalemini teşkil eden her türlü alt ve üst yapı inşaatı, cihaz ve ekipmanın, mal ve hizmet alımının sınırlı sayıdaki özel konu ve kurum hariç, **adil rekabeti ve fiyat oluşumunu temin edecek şekilde Açık İhale usulü** ile yapılmasını sağlayacağız.

87. **İdareye keyfi takdir hakkı veren** ikincil düzenlemelerden bütün **istisna** ve **kurallar** iptal edilecektir.

KAMU İHALELERİ: İSTİSNASIZ, ŞEFFAF VE REKABETÇİ DÜZEN

88. İhale sonrasında çok büyük oranda bedel artışlarına ve ilave ihalelere neden olduğu için, teknik ve ekonomik tüm detayları içerecek şekilde **projesi hazırlanmamış hiçbir altyapı yatırımının ihalesi yapılmayacak**, ihale sonrası süreçlerdeki fiyat ve içerik değişikliklerine sebep olan idarenin takdirindeki işlemlere sınırlama getireceğiz.



KAMU İHALELERİ: İSTİSNASIZ, ŞEFFAF VE REKABETÇİ DÜZEN



89. Güvenlik gibi istisnai konular hariç, hiçbir ihalenin **Kamu İhale Kurumu'nun internet sitesinde ilan edilmeden** yapılmasına izin vermeyeceğiz.

90. İhale katılımcıları ve **sonuçları kamuoyu ile paylaşılarak, her bir ihalenin görüntüleri** kaydedilecektir.

İMAR KANUNU: ÇEVRE VE ŞEHİR KÜLTÜRÜNÜ TAHRİP EDEN RANTIYE DÜZENİNE SON

91. Ülke, bölge, alt bölge, şehir ve mahalle ölçeğinde planlama esasları yeniden belirlenecek, en büyük ölçekten en küçük ölçeğe kadar dinamik şehir ve bölge bilgi sistemlerine entegre bir planlama yaklaşımı belirlenecek, **imar planı değişiklikleri parsel bazlı olmaktan çıkarılarak bölge bazlı hale getirilecek**, ekonomik dengeler gözetilerek **rantın belli kısmının kamuda kalması** sağlanacaktır.

SİYASİ AHLAK REFORMU
TEMİZ SİYASET
BELGESİ

GELECEK
PARTİSİ

İMAR KANUNU: ÇEVRE VE ŞEHİR KÜLTÜRÜNÜ TAHRİP EDEN RANTIYE DÜZENİNE SON



GELECEK
PARTİSİ

92. **Tarım ve orman arazilerimizin imara açılmasına asla** izin vermeyeceğiz.

93. İmar planlarının yapım süreci şeffaf ve hesap verilebilir hale getirilerek, imar planı yapma ve onama yetkisi olan tüm kamu idarelerinin imar planlarının her aşaması ile ilgili olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile imar planı değişikliği yapmaya yetkili tüm kurumların **internet sitelerinde şifresiz** olarak yayınlanacaktır.

KAMU – ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ: GELECEK NESİLLERİ BORÇLANDIRMAYA SON



94. Bilanço dışı koşullu yükümlölükler oluşturan kamu-özel iş birliği yatırımlarını ve verilen diğer garantileri şeffaf bir şekilde takip edecek ve kamuoyuna **proje bazlı raporlamasını** tüm detaylarıyla sağlayacağız.

95. Dağınık haldeki **Kamu-Özel İşbirliği mevzuatı gecikmeksizin toparlanacak** ve modernize edeceğiz.

KAMU – ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ: GELECEK NESİLLERİ BORÇLANDIRMAYA SON



96. Adil bir risk paylaşımına, şeffaflığa ve **yatırımın kamusal değeri** analizine dayalı kamu özel iş birliği modellerini sadece **bütçe imkanlarının kısıtlı olduğu dönemlerde** nadiren ve **yalnızca acil yatırımlar** için değerlendirilebilecek bir yöntem olarak ele alacağız.

97. Mevcut projelerden devam edenleri sözleşme ve mülkiyet hukuku prensiplerini ihlal etmeyecek şekilde ancak mücbir sebepler de göz önünde tutularak **kamu yararı esasına dayalı olarak** yeniden değerlendireceğiz. Başlanılmamış olanları ise bir bütün olarak yeni bir çerçeveye oturtacağız.

KAMU – ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ: GELECEK NESİLLERİ BORÇLANDIRMAYA SON



98. Hayata geçmiş veya hala devam eden projelerin ilk ihale gününden bugüne kadar süreçlerini inceleyerek **adil değer** hesabını yapacağız. Bu adil değer hesabını temel alarak, devletin ve vatandaşların bugüne kadar ödediği tutarları mahsup ederek kalan vade için yükümlülüklerin yeniden hesabını yapacak ve sözleşmeleri buna uygun tadil edeceğiz. Başlanılmamış olanları ise bir bütün olarak **iptal dahil yeni bir çerçeveye** oturtacağız.

99. İhale sonrası **eksik sözleşme, sözleşme tadilatı** adı altında yapılan revizyonları ve ihale sözleşmesinin **uygulama sözleşmesi** ile tutarsız olan kısımlarını da yeniden değerlemeye tabi tutacağız.

TEŞVİKLER: YANDAŞA DEĞİL ÜRETKEN EKONOMİYE VE AR-GE'YE DESTEK

100. Kamu kaynaklarından kullandırılan nakdi ve ayni destek, muafiyet, istisna, ruhsat ve imtiyazların amaç, şart ve kuralları açıkça ilan edilecek, **şartları uyan herkesin başvurularının önü açılacak ve objektif kriterler çerçevesinde yararlanan tüm gerçek kişi ve işletmeler ve yararlandıkları tutarlar kamuoyu ile şeffaf bir şekilde** paylaşılacak, uygulamaların sonuçları değerlendirilerek yeni yöntemler geliştireceğiz.

101. Şahsa veya belirli bir firmaya yönelik olduğu açıkça belli olan hiçbir uygulama yapılmayacak, hiç kimse **aynı alanda faaliyet gösteren rakibi** karşısında kayırılmayacaktır.

TEŞVİKLER: YANDAŞA DEĞİL ÜRETKEN EKONOMİYE VE AR-GE'YE DESTEK

102. Desteklerin **amacı dışındaki alanlara** kaymasına müsaade etmeyecek yöntem ve denetleme mekanizmalarını kuracağız.
103. **OSB'lerin yönetim modeli yeniden belirlenecek ve arsa fiyatlarına üst limitler getirilerek** sanayicilerimizin alt yapısı hazır ucuz arsalarla kavuşmasını sağlayacağız.
104. **Teknopark/teknoloji geliştirme bölgeleri** modeli gözden geçirilerek, bu bölgelerdeki fiyatlandırma ve faaliyetlerin amaca daha net ve somut katkılar sağlayacağı bir sisteme geçeceğiz.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



GELECEK
PARTİSİ

105. Kamu personel sayısının rasyonel olmayan kararlarla şişirilmesini bir yolsuzluk türü olarak değerlendiriyoruz. Devlet memurluğunun bir imtiyaz veya özel bir hak olarak algılanması kamu hizmetlerine zarar verirken, **vatandaşlar arasındaki hakkaniyet duygusunu** da zedelemektedir.

106. Kamu hizmetine **giriş, kalış ve yükselişin kayırmacılık, nepotizm ve farklı çıkarlar** sebebiyle aşındırılmasına müsaade etmeyeceğiz.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



GELECEK
PARTİSİ

107. Siyasi, dini, mezhebi, kültürel, bölgesel, sosyo-ekonomik zümre aidiyetlerinin kamu istihdamında avantaj veya dezavantaj oluşturmalarının önüne geçeceğiz. Bu aidiyetlerin karar alma süreçlerini etkilememesi için çok etkin hak arama yollarının açık olmasını sağlayacağız.

108. Kamuya yeni personel istihdamında mevcut bulunan **mülakat sistemini** özel yetenek gerektiren çok sınırlı sayıdaki alan hariç olmak üzere **kaldırarak**, her meslek için objektif kriterlere dayalı yazılı sınavlar yapacağız.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



GELECEK
PARTİSİ

109. Kamuda yeni istihdam edilenlerin yeterliliği kişinin, **bir yıllık aday memuriyeti sırasında** kurumsal olarak değerlendirilecektir. Böylelikle sadece mülakat heyetinin çok kısa süreli görüşmelerine dayalı ve çoğu defa da subjektif kararlarıyla yapılan değerlendirmelere son verilerek, tarafsız ve nesnel kriterlere dayalı etkin bir kurumsal değerlendirme sistemine geçilecektir.

110. Kamu hizmetlerinin yürütülmesinde **liyakate dayalı ve performansı öne çıkaran bir sisteme geçilmesi, yöneticilerin de müteselsil sorumlu** sayılması sağlanacaktır.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



111. **Kamu İstihdamı Etik Soruşturması Sistemi** kurularak, yeni mağduriyetler oluşturmayacak şekilde somut ilkeler ve kurallarla işletilmesini sağlayacağız.
112. Özgeçmiş referanslarında eğitim ve iş hayatı dışında **referans** alınması **uygulamasını kaldıracağız**.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



GELECEK
PARTİSİ

113. Kamuya girişte **güvenlik soruşturması** gerektiren pozisyonlar için hazırlanan raporların başvuru halinde tek seferlik oluşturulan bağımsız bir kurul tarafından incelenmesini sağlayacağız.

114. Benzer şekilde güvenlik soruşturmalarını yapan ilgili birimlerde çalışanların görev sürelerinin mümkün olan en kısa süreye indirilmesi, **güvenlik soruşturma raporlarının nihai halini karma bir komisyonun vermesi** sağlanacaktır.

KAMU İSTİHDAMI AHLAKI: EHLİYET VE LİYAKATA DAYALI FIRSAT EŞİTLİĞİ



GELECEK
PARTİSİ

115. Kamuda görev tanımları yeniden belirlenecek, bazen aynı kurumda dahi var olan ve aynı tür iş yaptığı halde farklı kurumlarda farklı statü, özlük ve emeklilik hakları ile görev yapan ve iş barışını da engelleyen uygulamalara son verilecek, istihdam ihtiyacı verilen hizmetin gerekliliğine göre belirlenerek, kurumlar arasındaki **istihdam ve iş yükü dengesizliğini** gidereceğiz.

116. Bir kişinin kamuda ifa ettiği görevden ayrılıp **aynı bakanlıkla işi devam eden bir şirkette üst düzey pozisyona veya sahip olduğu veya çalıştığı şirketin iş yaptığı bakanlıkta üst düzey pozisyona gelmesi** engellenecektir.

SİYASETİN MEŞRU FİNANSMANI: SİSTEMİK YOLSUZLUĞUN ENGELLENMESİ

- SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ
- SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET

SİYASİ AHLAK REFORMU
TEMİZ SİYASET
BELGESİ

GELECEK
PARTİSİ

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



117. Siyasi partilerin hazineden yardım alması için gerekli **olan yüzde 3 oy alma şartını yüzde 1'e düşüreceğiz.**

118. Siyasi partilere yapılan **bağışlarda mevcut olan üst sınırı** kaldırılacak, siyasi partilerin kamu yararı kurumlar olmaları dolayısıyla bağışların, vergiden muaf tutulmasını sağlayacağız.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



119. Bir siyasi partinin yasal gelirlerini nasıl ve ne kadar harcadığı kadar kamuoyu önünde gerçekleşen faaliyetlerinin piyasa şartlarındaki masraf miktarına uygunluğu da temel ilke olarak benimsenecektir. Bu çerçevede belli dönemlere bağlı olarak salt mali incelemeyi aşarak yerelde de denetimi sağlayan bir gözlem ve denetim sağlayacağız.

120. Siyasi parti teşkilatlarının bulundukları il ve ilçelerde tabi oldukları genel denetimlerin dışında, parti yönetiminde olanların da tıpkı milletvekilleri gibi denetlemeye tabi olması sağlanacaktır.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



121. Parti yönetimine aday olanların kongrede listeye girmesiyle mal bildirimini vermeleri istenecektir.

122. Bu çerçevede Siyasi Partiler Yasasında **gerekli değişiklikler** yapılacaktır.

123. Yerel yönetimlerin seçildikleri bölge halkına hizmet için harcamaları gereken kaynakları farklı yollarla merkezi hükümet için yarışan partilere kullandırması **ciddi bir denetim** ve cezai sorumluluğa tabi kılınacaktır.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



124. İş dünyası-siyaset ilişkisinin sağlıklı olabilmesi için **kamu kaynaklarının demokratik ve ahlaki standartlara uygun** bir şekilde kullanılması temel ilkemiz olacaktır.

125. İş dünyasının hukuk devletinin kuralları karşısında bir avantaj veya dezavantaj yaşayabileceğini düşünemediği bir **demokratik hukuk devleti** tesis edilmesi asıl hedefimiz olacaktır.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



GELECEK
PARTİSİ

126. **Sistemik** yolsuzluğun başlıca özellikleri siyasi himaye ve teşvik ile en üst düzey kamu görevlilerinin aktif rol alması, rant miktarının çok yüksek olması, çoğu kez yıllara sâri bir şekilde devam etmesidir. Bu türden yolsuzluğu engelleyebilmek için istisnaların asgari düzeye indirilmesini, değişmez kuralların ise azami düzeye çıkarılmasını sağlayacağız.

127. Bu çerçevede, iş dünyasının siyasi partilerle kurduğu ilişkilerin şeffaflaştırılmasını sağlayan bir iklim ve kurallar silsilesi oluşturacağız.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



128. Siyasi partilere ya da partilerle ilişkili ve eğilimli kişiler veya kurumlara yaptıkları **bağışlar şeffaflaştırılacaktır**. İş dünyasından isimlerin veya kurumsal yapıların faaliyetlerine destek vermek istedikleri siyasi partilere yapacakları her türlü ekonomik desteğin kamuoyunun gözetiminde olması sağlanacaktır. Bu şeffaflığın dışına çıkan her türlü ilişki kamu ihalelerinden uzaklaştırılma veya menedilme ile sonuçlandırılacaktır.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



GELECEK
PARTİSİ

129. Yıllık toplam cirolarının yüzde ellisinden fazlasını kamu kaynaklarıyla sağlayan şirketlerin yönetim kurulu başkanlarının düzenli bir şekilde Mecliste kurulan bir komisyonda ifade vermeleri, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay'ın da bu kategoriye giren yatırımlarla ilgili **yıllık özel denetleme raporları** hazırlamaları sağlanacaktır.

130. Çıkar çatışması **siyaset-piyasa ilişkilerinde** bir başka önemli sorun alanıdır. Önemli bir yolsuzluk türü olan kamu çıkarlarını korumak yerine özel çıkarları koruyan ve gözeten yaklaşım tümüyle engellenecektir.

SİYASİ PARTİLERİN GENEL GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF BAĞIŞ VE HESAP VEREBİLİRLİK DÜZENİ



GELECEK
PARTİSİ

131. Rekabet ortamını ve eşitlik ilkesini bozan bu yaklaşımı engellemek üzere devletin ve siyasetin ekonomi kararlarını **tarafsız bir şekilde** alması sağlanacaktır.

132. Başta imar rantları olmak üzere istisnalar yoluyla elde edilen **her türlü haksız kazancın engellenmesini** sağlamak üzere şeffaf bir yönetim tesis edilecektir.

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET



133. Seçim dönemi **müstakil** bir **mali denetlemeye** tabi tutulacaktır.

134. Siyasi partilerin seçim sırasında planladıkları harcamaları bir seçim bütçesi olarak sunmaları, yasal gelirlerinin (hazine ve gelen/gelmesi beklenen bağışlar) dışına çıkacaklarsa bütçe tahmini sunmaları istenecektir.

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET



GELECEK
PARTİSİ

135. Partilerin ve seçim kampanyalarının finansmanının şeffaflaştırılmasına yönelik olarak öncelikle, milletvekili ve belediye başkan adaylarına yönelik olarak yapılacak nakdi yardımlar kendi adlarına açılmış olan seçim hesaplarına yatırılacak ve son derece şeffaf olacaktır.

136. Seçim takvimi ilan edildiği andan itibaren siyasi partiler bütün gelir kaynaklarını ve yapılan bağış miktarını elektronik ortamda ilan edilerek **kamuoyuna açık** hale getirecektir.

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET



137. Seçim hesaplarıyla yapılan harcamalar denetime tabi tutularak, maksadı dışında yapılan harcamalar için idari para cezası uygulanacaktır.

138. Seçim sonrası denetleme raporları kamuoyuna **şeffaf** bir şekilde sunulacaktır.

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET



139. Siyasi partilerin finansmanında bir diğer unsur adayların tekil olarak gelir ve giderlerinin gözlemlenmesidir. Çünkü siyasi partilerin kurumsal yapısını atlayarak bireyler üzerinden yapılan harcamalar önemli bir kaynak ve gelir durumundadır. Aday olan **her bir kişinin** seçim kampanyası sırasında **tahmini bütçesini bildirmesi** sağlanacak ve siyasi partilerin seçim sırasındaki bütçeleri denetlendiği gibi denetlenecektir.

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİMLER SIRASINDAKİ GELİR VE GİDERLERİ: ŞEFFAF VE ADİL SİYASİ REKABET



140. Aynı şekilde mal bildirimleri seçildikten sonra değil YSK'ya aday listeleri verildiğinde alınacaktır.

141. Bu çerçevede **Seçim Kanunu ve Siyasi Partiler Kanununda gerekli değişiklikler** yapılacaktır.

DENETİM VE HESAP VERİLEBİLİRLİK: TEMİZ SİYASETİN TEMİNATI

- TBMM: MİLLETİN TEMSİLCİLERİNE AÇIK NİHAİ DENETİM MERCİİ
- YARGISAL DENETİM: TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ ADALET VİCDANI
- İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM



TBMM: MİLLETİN TEMSİLCİLERİNE AÇIK NİHAİ DENETİM MERCİİ

142. **Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme** geçerek millet adına denetimin ana organı olan TBMM'yi siyasal sistemin merkezine yerleştireceğiz.

143. TBMM üyelerinin yasama ve denetim faaliyetlerini yaparken uymaları gereken **Siyasi Etik Yasası** çıkaracağız.

144. Meclisin denetim mekanizmalarından **Meclis Araştırması Müessesesi** etkin hale getireceğiz.

TBMM: MİLLETİN TEMSİLCİLERİNE AÇIK NİHAİ DENETİM MERCİİ



145. Etkin bir denetimi baştan engelleyen **ticari sır** ve **devlet sırrı** kavramları yeniden tanımlayacağız.

146. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte işlemez hale getirilen, **Meclis Soruşturması Müessesesi** meclisin denetim hakkını güçlendirecek şekilde yeniden düzenleyeceğiz.

TBMM: MİLLETİN TEMSİLCİLERİNE AÇIK NİHAİ DENETİM MERCİİ

147. İlgâ edilen **sözlü soru** mekanizmasını yeniden ihdas edeceğiz.

148. TBMM’de yer alan **İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, Dilekçe Komisyonu, KİT Komisyonu, Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu** gibi denetim komisyonlarının etkinliğini arttıracacağız.

149. TBMM’de temsilcisi bulunan tüm siyasi partilere Anayasa Mahkemesi’nde kanunların anayasal denetimi için **iptal davası açma yetkisi** sağlayacağız.

TBMM: MİLLETİN TEMSİLCİLERİNE AÇIK NİHAİ DENETİM MERCİİ

150. Meclisin **bütçe hakkı**, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile iyice örselenmiş ve etkisiz kılınmıştır. Paranın tahsisinde ve harcandıktan sonra denetiminde Meclisin tarihsel ve anayasal bir yetkisi vardır. Her iki aşamada da Meclisin denetim hakkını etkin bir şekilde kullanmasını temin edeceğiz.

151. Yürütmenin mali denetiminde Meclise yardımcı olan **Sayıştay güçlendirilecek**, hazırlamış olduğu raporlar zamanında görüşülerek karara bağlanacaktır.

YARGISAL DENETİM: TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ ADALET VİCDANI



152. **Hakimlik teminatı getirilecektir.** Hakimlik teminatı, hakim'in görevini icra ederken iç ve dış etkenlerden tamamen arınmış şekilde, objektif kriterlere ve vicdanının sesine uyarak karar verebilmesidir. Yargı mensuplarının özlük haklarının düzenlenmesinde hakimlik teminatı esas alınacaktır.

153. Hakimlik teminatının güçlendirilmesi için **coğrafi teminat** yargının tüm kademelerine yaygınlaştırılacaktır.

YARGISAL DENETİM: TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ ADALET VİCDANI

154. Yargı mensuplarının bireysel bağımsızlıklarını garanti etmek amacıyla HSK **özerk** bir yapıya kavuşturulacaktır. Kurulun çoğulcu bir yapıya kavuşturulması amacıyla üye seçimi Yargıtay, Danıştay, TBMM ve Baroların belirleyici olacak şekilde çeşitlendirilecek; kurulun işleyişi, görev ve yetkileri yeniden düzenlenecektir.



GELECEK
PARTİSİ

YARGISAL DENETİM: TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ ADALET VİCDANI



155. Kişisel ve siyasal nüfuzunu kullanıp yargı kurumlarına emir ve talimat verenlere, telkinde bulunanlara karşı etkili müeyyideler uygulanmasını sağlayacak **yasal düzenlemeler** yapılacaktır.

156. **Yargının etkinliğini** ve **verimliliğini** en üst düzeye çıkarabilmek için yargı süreçlerinin hızlandırılmasını sağlayacak tedbirler alacağız.

YARGISAL DENETİM: TARAFSIZ VE BAĞIMSIZ ADALET VİCDANI

157. Yargının şeffaflığı ve hesap verilebilirliği sağlanarak, **performans izleme sistemi** oluşturacağız.

158. Uluslararası belgelerde belirlenmiş hakim ve savcılarının uyması gereken **etik kodları**, iç hukukumuzun bir parçası haline getireceğiz.



İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM



Sayıştay

159. Dış bağımsız denetçi olarak **Sayıştay**'ın kurumsal **kapasitesini ve denetim fonksiyonunu güçlendirecek**, çağdaş dış denetim ilkelerine uygun denetim yapmasını sağlayacağız.

160. Ayrıca, Sayıştay'ın daha etkin çalışması için **denetim** ve **hesap yargısı** işlevlerini ayrıştıracacağız.

İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM



GELECEK
PARTİSİ

161. Sayıştay denetim raporlarının zamanında ve tam olarak Meclise sunulmasını, kamuoyu ile paylaşılmasını sağlayacağız.

162. Denetimde geçmişe dönük **uygunluk denetimiyle sınırlı kalmayıp risklere odaklanan**, kamu kaynaklarının stratejik planlara uygun ve etkin kullanımını gözetten bir anlayışı esas alacağız.

İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu

163. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun **objektif hukuk kriterlerine** bağlı olarak aktif bir şekilde çalıştırılması sağlanacaktır.

İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM



GELECEK
PARTİSİ

Kurum İçi İdari Denetim Birimleri

164. İdari iç denetimin etkin bir şekilde işleyebilmesi için uygulamada görülen bu aksaklıkları ortadan kaldıracak yeni düzenlemeler yapılacaktır. Bu çerçevede, **iç denetçilerin bağımsızlığını arttırmak** adına, iç denetçilerin atanması, disiplin ve sicil işlerinin İç Denetim Koordinasyon Kuruluna bırakılması sağlanacaktır.

İDARİ DENETİM: EĞİTİCİ-ÖNLEYİCİ-TESPİT EDİCİ DENETİM



Bağımsız Kurumların İşlevsizliği

165. Bağımsız idari otoriteler veya özerk kurumlar olarak nitelendirilen; etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetlemek **üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu**, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması amacıyla **İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu**, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içerisinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden araştırmak ve denetlemek üzere **Kamu Denetçiliği Kurumu** (Ombudsmanlık) **yeniden düzenlenerek** bu kurumlara partizanlıktan ve nepotizmden uzak **ehliyet ve liyakat** esasına göre atama yapılacaktır. Kendilerine sağlanan kamu kaynaklarının karşılığını vermeleri ve kanun ile tanınan yetkileri **vatandaşın lehine** kullanmaları temin edilecektir.



GELECEK
PARTİSİ